

SWAHOVÉ DEFORMACE VE VIZOVICKÉ VRCHOVINĚ VÝCHODNĚ OD VIZOVIC NA LISTU MAPY 25-32-25

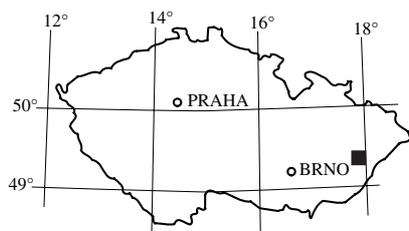
Slope deformations in the Vizovická vrchovina Highland east of Vizovice, map sheet 25-32-25

KAREL KIRCHNER¹ – SYLVIE HOFÍRKOVÁ¹ – PAVEL ROŠTÍNSKÝ²

¹ Ústav geoiniky AV ČR, pobočka Brno, Drobného 28, 602 00 Brno

² Geografický ústav, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, Kotlářská 2, 61 37 Brno

(25-32 Zlín)

Key words: landslides, inventory, geomorphology, Outer Western Carpathians

Abstract: The article deals with the mapping of slope deformations in the eastern part of the Vizovická vrchovina Highland (map sheet 25-32-25) – Outer Western Carpathians. Area under study is situated in the central mountain ridge, steep slopes, gullies and scree fields are the typical landforms this area. Engineering-geological map and landslide susceptibility prediction map were compiled. More attention in the submitted article is paid to the description of expressive slope deformations.

V roce 2002 jsme v rámci zpracování části projektu geologických prací MŽP „Svahové deformace v České republice – oblast Vsetínsko a Zlínsko“ pokračovali v mapování svahových deformací a hodnocení sesuvných rizik na mapových listech měřítko 1 : 10 000: 25-32-15, 25-32-25 (oblast Vsetínsko) a 25-32-22 (oblast Zlínsko) v oblasti Moravsko-slovenských Karpat (KIRCHNER et al. 2002). Při mapování jsme vycházeli z doporučené osvědčené metodiky (RYBÁŘ 2001) a zpracovali pro příslušné mapové listy účelové inženýrskogeologické mapy stabilitních poměrů a mapy náchylnosti území k porušení stability svahů včetně podrobné dokumentace sesuvů. Při průzkumech svahových deformací jsme využili i vybraných postupů podrobného geomorfologického mapování. Zejména při mapování ve východní části Vizovické vrchoviny (list 25-32-25) byly zaznamenány rozsáhlé svahové deformace a zajímavé geomorfologické lokality, jejichž základní charakteristiky budeme prezentovat.

Území mapovaného listu 25-32-25, ležící asi 7 km v. od Vizovic v kulminační části Vizovické vrchoviny, pokrývá území kolem nejvyššího vrcholu Klášťova (753 m n. m.). Území dominuje centrální hornatinný Klášťovský hřbet, probíhající středem zájmového listu v karpatském směru JZ-SV, který je rovněž významnou rozvodnicí; k S stékají přítoky Senice (Vsetínská Bečva), k SZ přítoky Dřevnice a j. a jv. svahy odvodňují zdrojnice Vlárý. Ploché vrcholové hřbet s vrcholy Klášťov (753 m), Svěradov (737 m) a Bařinky (716 m), členěný sedly, omezují příkré svahy, často

se suťovými akumulacemi a skalními útvary. Z hřbetu vybíhají dílčí příčné rozsochy (nadm. výšky 600–650 m) jak směrem severním, tak jižním a jsou odděleny hlubokými údolními; reliéf je dynamický, s vysokou horizontální i vertikální členitostí. Mapované území, které je asi z 80 % zalesněno, s minimálním rozptýleným osídlením, výskytem přírodních i kulturně-historických památek (pravěké hradiště na Klášťově, památník Ploština a Vařákovy paseky) má kvalitní životní prostředí s vysokým rekreačním potenciálem.

Skalní podloží vrcholové části Klášťovského hřbetu tvoří flyšové paleogenní horniny zlínského souvrství (račanská jednotka), kde převažují spodní a svrchní luhačovické vrstvy a újezdské vrstvy. Součástí geologické stavby jsou tektonické šupiny (pásmo Čertových kamenů) s antiklinálním uložením vrstev. V luhačovických vrstvách převládají odolné lavicovité pískovce až slepence, v újezdských vrstvách je více jílovců. Zbytek zájmového území tvoří vsetínské vrstvy zlínského souvrství s výraznou převahou méně odolných vápničitých jílovců (MÜLLER ed. 1999, PEŠL red. 1988, VŮJTA red. 1997).

Mapovaný list navazuje v. okrajem na list 25-41-21, kde se podle BARONĚ (2001) nacházejí hluboké svahové deformace s rozsedlinovými jeskyněmi. Takové typy deformací nebyly nalezeny. V území nebyly rovněž zaznamenány sesuvy III. kategorie – vysokého rizika v pojetí HROCHA (1999). Na mapovaném listu jsme zaznamenali 31 lokalit s projevy svahových pohybů (svahovými deformacemi). Naprostou většinu tvoří potenciální sesuvy (23 lokalit), aktivní svahové deformace jsou čtyři, na dvou lokalitách se projevuje ploužení a na jedné potenciální skalní řízení, na jedné lokalitě je potenciální skalní řízení kombinováno s ploužením. Většina svahových deformací je recentní, pouze lokalita č. 25-32-25-13 – Peklo je starý sesuv.

Potenciální sesuvy se charakteristicky vyskytují ve středních a dolních částech svahů ústředního Klášťovského hřbetu a dílčích rozsoch. Začínají se vyvíjet pod lomem spádu příkrých částí svahů (Klášťov, Svěradov, Bařinka), kde je terén mírněji ukloněný a jsou vyvinuty vyšší mocnosti svahových sedimentů, časté jsou pramenné výrony a zamokření (např. lokality č. 25-32-25-2, 25-32-25-6, 25-32-25-29). Příkré svahy vrcholových hornatinných hřbetů s častými pokrivy suťových akumulací postihuje ploužení (např. lokalita č. 25-32-25-21). Působení potenciálního skalního řízení předpokládáme ve vrcholové části Klášťova na stěnách skalního útvaru, který je cennou geomorfologickou lokalitou (KIRCHNER 1989). Aktivní sesuvy se vyskytují ojediněle v zamokřených částech údolních uzávěrů (např. lokalita č. 25-32-25-18) nebo také ve střed-

ních zamokřených částech svahů (např. na lokalitě č. 25-32-25-11).

Nejrozsáhlejší svahovou deformací na mapovaném listu je lokalita č. 25-32-25-1 – Mezné, šířka 1100 m, délka 500 m. Povrch deformace je výrazně zvlněný, s dílčími krami, které tvoří drobné hřbítky, a s paralelními deprese-mi (odlučné trhliny). Deformace má pravděpodobně hlubší strukturní založení. Na hlavní odlučnou plochu je vázána řada pramenů a zamokření.

Zcela jedinečnou svahovou deformací, i v rámci širšího regionu je lokalita č. 25-32-25-13 – Peklo. Starý potenciální sesuv (šířka 200 m, délka 950 m) má vytvořenu impozantní odlučnou oblast amfiteatrálního tvaru až 50 m vysokou, místy velmi příkrou (sklon až 55°) s výchozy stupňovitě uspořádaných, mírně ukloněných (pod úhlem 15°) lavic pískovců (újezdské vrstvy). Pískovce jsou výrazně porušeny mnoha puklinami směry: 90–270°, 100–280°, 10–190°, 0–180°, 80–260°. Na horní strukturní část navazuje výrazná akumulace s rozsáhlými krami zemín a skalního podloží, které mají charakter svahových hřbetů, častá jsou drobná jezírka s organickými sedimenty a zamokření. Sesuvná akumulace zasahuje dolní část údolní dna Černého potoka, kde je sesuv rozrušován vodní

erozí a částečně aktivován. Lokalita si zaslouží další podrobné výzkumy z hlediska objasnění doby vzniku a dalšího vývoje.

Literatura

- BAROŇ, I. (2001): Pseudokrasové jeskyně. In: PAVELKA, J. – TREZNER, J. (eds.): Příroda Valašska (okres Vsetín), 45–49. Čs. svaz ochránců přírody. Vsetín.
- HROCH, Z. (1999): Svahové pohyby po povodních v roce 1997 a úloha státní geologické služby. – Geotechnika, 2, 2, 2–4. Praha.
- KIRCHNER, K. (1989): Skalní tvary na Klášťově ve Vizovické vrchovině. – Památ. a Přír., 1, 53–55. Praha.
- KIRCHNER, K. – HOFÍRKOVÁ, S. – ROŠTÍNSKÝ, P. – MÁČKA, Z. (2002): Svahové deformace v České republice – oblast Vsetínsko a Zlínsko. Fáze řešení za rok 2002. – MS ÚGN AV ČR. Pobočka Brno.
- MÜLLER, V. ed. (1999): Vysvětlivky k souboru geologických a ekologických map přírodních zdrojů v měřítku 1 : 50 000. List 25-34 Luhačovice. – Čes. geol. úst. Praha, 58 s.
- PESL, V. red. (1988): Geologická mapa ČSR. List 25-32 Gottwaldov. Měř. 1 : 50 000. – Ústř. úst. geol. Praha.
- RYBÁŘ, J. (2001): Hodnocení náchylnosti území k sesouvání ve vybraných částech okresu Vsetín. – Zpr. geol. Výzk. v Roce 2000, 132–134. Praha.
- VŮJTA, M. red. (1997): Geologická mapa ČR. List 25-34 Luhačovice. Měřítko 1 : 50 000. – Čes. geol. úst. Praha.

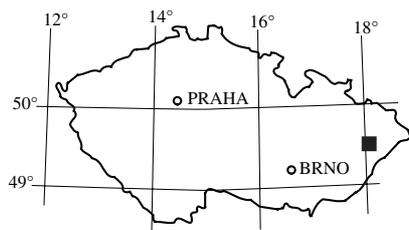
MAPOVÁNÍ SVAHOVÝCH DEFORMACÍ V OKRESE VSETÍN NA LISTU MAPY 25-41-08

Field mapping of slope movements in the District of Vsetín, map sheet 25-41-08

JAN KLIMEŠ

Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, V Holešovičkách 41, 182 09 Praha 8

(25-41 Vsetín)

Key words: landslides, slope movements, landslide inventory, landslide hazard, GIS

Abstract: The article deals with landslide field mapping on the topographic map sheet number 25-41-08 which took place in the year 2002 in the Vsetín district, Czech Republic. The studied area is located in flysch sediments of the Outer Western Carpathians which have a favourable geological conditions for slope failure occurrence. The article provides a detailed description of the surveyed deformations.

V roce 2002 provedl Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR mapování svahových deformací na území listu 25-41-08 v měřítku 1 : 10 000. Zpracované území se nachá-

zí v Javornících a Hostýnsko-vsetínské hornatině západně od Vsetína. Hranice obou celků je tvořena Vsetínskou Bečvou, která rozděluje území mapového listu ve směru SV-JZ. Práce probíhaly v rámci projektu Ministerstva životního prostředí České republiky „Svahové deformace v ČR“.

Výsledky terénního mapování na listu 25-41-08 byly zpracovány do podoby účelové inženýrskogeologické mapy stabilitních poměrů. Z ní byla odvozena mapa náchylnosti území k porušení stability svahů. Obě zmíněná mapová díla byla zpracována na základě metodiky vypracované pracovníky oddělení inženýrské geologie Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR (RYBÁŘ 2001). Zpráva obsahuje vedle mapových příloh (RYBÁŘ et al. 2002) popis všech zaznamenaných sesuvných jevů, fotodokumentaci a přehlednou tabulku všech sesuvných území, ve které jsou prezentovány nejdůležitější informace získané terénním výzkumem.

Databáze Geofondu ČR pro území mapovaného listu obsahuje 36 registrovaných svahových deformací, z nichž dvě byly registrovány v roce 1997 a ostatní v letech 1962 a 1963. Sesuvy evidované v databázi Geofondu pokrývaly pouze 2 % z celkové plochy studovaného listu, přičemž zastoupení pasivních a aktivních sesuvů bylo přibližně rov-